

Referat af Verdensbankens årsmøde 3. - 6. oktober 2009 i Istanbul

Hvert tredje år afholder Verdensbanken og IMF sine årsmøder uden for hovedkvartererne i Washington. I år fandt mødet sted i Istanbul 3. - 6. oktober. I forbindelse med årsmøderne var der ligeledes det sædvanlige møde i udviklingskomiteen. Herudover havde udviklingsministeren en række bilaterale samtaler og deltog i flere paneldrøftelser.

Væsentlige temaer under møderne var den økonomiske krise, reform af Bankens bestyrelse og klimafinansiering. Herudover koncentrerede ministeren sig om følgende temaer i sit bilaterale program: Ligestilling (fakkeloverrækkelser), privatsektor drevet vækst, jobskabelse og inddragelse af den private sektor (opfølgning på Afrikakommissionens anbefalinger) og Bankens energipolitik. Endelig afholdt ministeren den nordisk-baltiske tale på årsmødet, som i år for første gang var fokuseret på alene et tema (klima).

Økonomisk krise

Man fornemmede gennem de mange indlæg under debatten i udviklingskomiteen og under årsmødet, at der var en svag optimisme, og at den værste del af den økonomiske krise nok er overstået. Dog stod det også klart, at udviklingslandene i lang tid frem over fortsat vil mærke følgerne af krisen. Der var generel anerkendelse af, at Banken havde reageret hurtigt og havde vist fleksibilitet i forhold til sine udlåns- og støtteinstrumenter. Managing Director Ngozi Okonjo-Iweala understregede i sin samtale med ministeren, at størstedelen af den krisefacilitet, som Banken havde oprettet, var i gang, men at der var nogen forsinkelse på UK's midler i gennem den såkaldte Rapid Social Response Facilitet. Dette skyldtes, at UK gav midlerne som bløde lån, hvilket afstedkom nogle ekstra procedurer.

Udviklingslandene var umiddelbart positive over for bankens ønske om en kapitaludvidelse på mere end USD 100 mia. over tre år. Flere af donorlandene efterlyste en strategi for bankens aktiviteter og understregede endvidere, at en kapitaludvidelse nødvendigvis måtte ses i en bredere sammenhæng, hvor også de regionale udviklingsbankers kapitalbehov indgik samt ikke mindst reformforhandlingerne vedrørende Bankens bestyrelse. Det besluttedes, at Banken fremlægger et review af dens kapitalbehov med henblik på en beslutning herom i foråret 2010.

Reform af Bankens bestyrelse

De nordiske-baltiske landes ministre havde et bilateralt møde med Bankens præsident Robert Zoellick. Man havde fra nordisk-baltisk side anmodet om mødet for at gøre den nordisk-baltiske position helt klar og for at få Zoellicks vurdering af, hvor reformdiskussionen bevægede sig hen. Udviklingsministeren drøftede ligeledes reformprocessen under sine bilaterale samtaler og gjorde over for sine afrikanske kolleger opmærksom på, at de nordisk-baltiske lande støttede mere indflydelse til udviklingslandene, men at vi også havde brug for deres støtte med henblik på at kunne bevare den nordisk-baltiske bestyrelsesplads.

Debatten i udviklingskomiteen blev i høj grad formet af G20-erklæringen fra Pittsburgh, som anbefalede et 3 pct. kvoteskift fra overrepræsenterede til underrepræsenterede lande. Mens de fleste i-lande fandt, at de 3 pct. var et godt kompromis, pressede især Indien, Kina, Brasilien og Rusland på for et stemmeskift på 6 pct., hvilket vil etablere paritet mellem i- og u-lande. I sit efterfølgende indlæg under årsmødet slog Zoellick til lyd for, at der på forårsmødet opnås enighed for et 3 pct. kvoteskift med henblik på at sikre paritet på sigt. I sit indlæg i udviklingskomiteen krævede Brasilien, at paritet skulle nås inden for 5 år.

Klima

De nordisk/baltiske lande valgte i år at fokusere årsmødetalen på klimaændringer. På valggruppens vegne holdt udviklingsministeren talen, som bl.a. understreger det nødvendige i at fremme en grøn vækst, at Verdensbanken væsentligt øger sine investeringer i vedvarende energi, og at gender-hensynet må indgå i en ny klimaaftale.

I egenskab af repræsentant for det kommende formandskab for COP15 var udviklingsministeren inviteret til sammen med Verdensbankens præsident og formanden for udviklingskomiteen at være vært for den såkaldte Bali Dialog. Bali dialogmøderne blev introduceret efter klimaforhandlingerne på Bali i 2007. Der er tale om en uformel sammenkomst på ministerniveau fra de lande, der er medlemmer af udviklingskomiteen. Formålet er at fremme forhandlingerne om de vanskelige spørgsmål i klimaforhandlingerne op til COP15. Dagsordenen for mødet under årsmøderne 2009 var: Klima, Finansiering og multilaterale udviklingsbanker.

Udviklingsministeren åbnede diskussionen med en redegørelse for de fem punkter, man fra dansk side anser for de væsentligste for opnåelse af en klimaaftale i København, roste Verdensbanken for at have etableret Klima Investeringsfondene og henviste til, at governance-strukturen i disse fonde sammen med erfaringerne fra andre fonde kunne tjene som inspiration i forhandlingerne herom i en klimaaftale. Desuden gjorde udviklingsministeren det klart, at det var nødvendigt i forbindelse med COP15 at give tilsagn om betydelig finansiering til tilpasning til de fattigste lande.

UNFCCC (de Boer) anførte, at støtte til de fattigste lande, ambitiøse reduktionsmål (for CO2 udslip), handlingsplaner for emissionsreduktioner og tilpasning samt en balanceret governance-struktur var blandt de vigtigste udestående spørgsmål for en aftale. F.s.v.a. status for forhandlingerne, var der på nuværende tidspunkt ingen væsentlig bevægelse vedr. finansiering eller den finansielle arkitektur. Han skønnede et øjeblikkeligt behov for tilsagn om USD 10 mia. additionelt i forbindelse med en ny klimaaftale, samtidig med at han roste Banken for dens udviste fleksibilitet både hvad angik den ligelige repræsentation af modtager- og donorlande i de styrende organer i CIF og den solnedgangsklausul, som CIF er behæftet med, og som dermed ikke foruddiskonterer udfaldet af klimaforhandlingerne. Han mente, at der efterhånden burde være grundlag for et kompromis mellem udviklingslandenes krav om institutionelle reformer, der gav dem mere direkte adgang til den multilaterale klimafinansiering, og donorlandenes insisteren på fastholdelse af den eksisterende institutionelle struktur.

I den efterfølgende diskussion understregede Kina princippet om et "fælles men differentieret ansvar", adskillige udviklingslande, herunder Sydafrika, Bangladesh og Congo (DRC), understregede behovet for reformer, som ville give dem større indflydelse på adgang til klimafinansiering, mens Tyrkiet og Guyana roste Verdensbanken for den model, som var anvendt for CIF, og som et langt stykke ad vejen imødekom kravet om ligelig indflydelse mellem i- og u-lande. Japan ønskede, at de multilaterale udviklingsbanker skulle indtage en ledende rolle i klimafinansieringen. USA var på samme linie med henvisning til, at den erfaring, som bankerne lå inde med, måtte bruges i klimafinansieringen, der over tiden måtte ses integreret i ODA.

Verdensbankens præsident opsummerede drøftelserne, hvor han fremhævede: En klimaaftale fordrer additionel, ansvarlig og forudsigelig finansiering, der må ydes tilstrækkelig (adequate) ODA finansiering, carbon markederne er meget vigtige og må udnyttes effektivt, de multilaterale banker inkl. Verdensbanken må udvikle forskellige partnerskaber, skovområdet har krav på særlig opmærksomhed, man må se på, om governance-strukturen i Klima Investeringsfondene kan bruges til inspiration, idet man måtte respektere UNFCCC's ledende rolle vedr. governance. Og endelig er der behov for at reformere repræsentationsstrukturen i Verdensbanken.

Finansiering af skovkonservering til bekæmpelse af global opvarmning. Under ovennævnte paneldiskussion, som var arrangeret af Center for Global Development og World Resource Institute, holdt udviklingsministeren desuden et indlæg om betydningen af skovkonservering, bæredygtig skovdrift og finansieringsbehovet for etablering af et REDD system i de enkelte lande.

Energi

Både under møde med ligesindede lande med den britiske udviklingsminister som vært og under samtalen med Managing Director i Verdensbanken, Ngozi Okonjo-Iweala, rejste udviklingsministeren spørgsmålet om Verdensbankens energistrategi og gjorde gældende, at man fra dansk side gerne så, at Verdensbanken i betydeligt omfang øgede sine nyudlån til vedvarende energi-projekter, og at man lå på linie med det britiske forslag om, at nyudlånene hertil, inkl. til forbedret energieffektivitet, steg til 60 pct. fra de nuværende 40 pct.

Ngozi Okonjo-Iweala bekræftede at Banken godt nok havde øget udlånene til vedvarende energi og energieffektivitet i betydeligt omfang, men at man måtte være varsom med nye målsætninger, som udviklingslandene var imod. I forhold til kulfyrede kraftværker var energiforsyning med vedvarende energikilder gennemgående ikke et økonomisk alternativ, ligesom mange lande endnu ikke var rede til at satse på investeringer i vedvarende energi. I den situation var det vigtigst for Verdensbanken, at der anvendtes den bedst til rådighed stående teknologi for at opnå den højst mulige energieffektivitet.

Education for All – Fast Track Initiative (FTI)

Udviklingsministeren var sammen med Verdensbankens Managing Director, Graeme Wheeler, vært for en paneldrøftelse med en bred kreds af donor- og partnerlande vedr. Education for All – Fast Track Initiative (FTI). Formålet var at skabe øget momentum i genopfyldningen af FTI ved bl.a. at fokusere på de positive resultater, som FTI har opnået. Udviklingsministeren opfordrede andre donorer til at øge støtten til FTI og understregede vigtigheden af et øget fokus på post-primær uddannelse, herunder teknisk faglig uddannelse, med reference til anbefalingerne fra Afrikakommissionen og fremhævede desuden vigtigheden af pigers adgang til uddannelse. Der var generel opbakning til FTI og Verdensbankens indsats på området

Privatsektor udvikling og inddragelse af den private sektor.

Chefen for Bankens privatsektor arm (IFC), Lars Thunell havde inviteret ministeren til at give indlæg under et større donormøde om 'best practises' i forhold til privatsektorudvikling og jobskabelse i udviklingslandene. Ministeren orienterede om, hvordan man fra dansk side nu arbejder på implementeringen af Afrikakommissionens anbefalinger, som netop fokuserede på jobskabelse og inddragelse af den private sektor. Thunell fremhævede Afrikakommissionen som en 'best practise', hvor man havde fat i centrale redskaber såsom garantier, mikrofinans og små-/mellemstore virksomheder. IFC arbejder målrettet på at skabe flere partnerskaber med den private sektor og opfordrede kraftig donorkredsen til at gå mere aktivt ind i dette arbejde.

Ligestilling og fakkelloverrækkelse

Ministeren deltog i mødet i Bankens 'Gender Advisory Council', hvor man bl.a. drøftede IDA 16 og erfaringer med mainstreaming af ligestilling i udviklingsarbejdet. Banken kunne rapportere om fremskridt i ligestillingsarbejder i 2008, især inden for landbrug, privat sektor udvikling og informationsvirksomhed. Bankens evaluering af Gender Action Plan vil foreligge i foråret 2010. Ministeren fremhævede vigtigheden af at forstærke ligestillingsarbejdet i IDA 16 og udtrykte tilfredshed med, at FN's generalforsamling havde vedtaget at etablere en ny Gender Entity. Ministeren redegjorde også kort for de gode erfaringer med den danske MDG3 fakkeltour. Der var generel enighed om, at mainstreaming af ligestillingsarbejdet var vigtigt. Men det kunne ikke stå alene. Der var fortsat behov for specifikke ligestillingsindsatser for at opnå den fornødne effekt

Sammen med Bankens Managing Director Ngozi Okonjo-Iweala var ministeren vært for en fakkelloverrækkelsesceremoni, hvor IFAD's præsident og den tyrkiske forretningsmand Hüsnü Özyegin hver især modtog en fakkeltour. De afgav begge fyldige og konkrete forpligtelser.

Endelig deltog ministeren i det andet møde i Bankens forum for erhvervsledere, som fokuserer på ligestilling, og som er en direkte implementering af Bankens MDG3 fakkelforpligtelse nr. 5. Zoellick var sammen med tyrkiske forretningsmand Hüsnü Özyegin vært for mødet og formåede i vanlig dynamisk stil at skabe en række strategiske alliancer med og mellem de fremmødte erhvervsledere. Der var repræsentanter fra bl.a. Goldman Sachs, McKinsey, Boeing og Standard Chartered Bank. Mange af de fremmødte afgav imponerende forpligtelser, som klart indikerede en fortsat vilje fra den private sektors side til at fremme kvinders økonomiske ligestilling – til trods for den økonomiske krise. De konkrete forpligtelser fremgår af Bankens hjemmeside. Ministeren havde lejlighed til at orientere om den danske MDG3 kampagne og arbejdet med Afrikakommissionen. Dette blev modtaget med stor interesse og særlig anerkendelse fra Zoellicks og de øvrige deltageres side.